

Kadernota speelruimte 2012-2022

Gemeente Gemert-Bakel

Aanleiding

De gemeente Gemert-Bakel kent een groot en divers aanbod speelruimte en –voorzieningen. Er zijn op dit moment 74 ingerichte speellocaties met in totaal 346 speeltoestellen, verspreid over de 7 dorpskernen. Deze worden allen onderhouden en beheerd door de gemeente. Daarnaast zijn er nog speelvoorzieningen bij scholen en 3 speeltuinverenigingen aanwezig, al dan niet openbare speelruimte.

Er zijn momenteel twee ontwikkelingen die de directe aanleiding vormen om het beleid over deze speelruimte en –voorzieningen ter herzien..

De eerste is dat er een kanteling plaatsvindt. De kanteling van aanbod- naar vraaggericht werken. De burger neemt en krijgt zelf een rol, bij het verhogen van de leefbaarheid in de wijk waarin deze woont. Dit leidt ook tot een andere rol van de overheid. De overheid krijgt een meer faciliterende rol. Op die manier krijgt de burger steeds meer waar hij behoefte aan heeft, en niet (enkel) wat hem wordt geboden.

Daarnaast is er een wens tot meer natuurlijk spelen. Dit alles is te bewerkstelligen op een andere, creatievere manier met het beschikbare budget om te gaan. Op dit moment is er niet voldoende geld beschikbaar om (op de huidige manier) de speelvoorzieningen in stand te houden.

Visie

Gemert-Bakel kent op dit moment een groot en divers aanbod aan speelruimte en -voorzieningen in de verschillende kernen. De gemeente onderkent het belang van voldoende ruimte voor jeugd om te spelen.

Zoals benoemd in het Integraal Jeugdbeleid 2011-2014 speelt speelruimte in op ‘Talent ontwikkelen en plezier hebben’. Laagdrempelige voorzieningen, zoals vrij toegankelijke speelruimte en –voorzieningen, geeft jeugd een veilige ruimte om samen te komen met vriendjes en vriendinnetjes en er plezier te hebben. Het wordt een ontmoetingsplek voor jeugd binnen de wijk. Het draagt op deze manier bij aan het ontwikkelen van sociale vaardigheden.

Daarnaast blijft overgewicht bij jeugd binnen de gemeente toenemen, zoals blijkt uit de GGD jeugdmonitor. Binnen het 4-Jarenbeleidsplan WMO/lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011 Gemert-Bakel is overgewicht dan ook een aandachtsgebied. Wanneer kinderen buitenspelen bewegen ze, wat bijdraagt aan een gezond lichaamsgewicht. Het ligt dan ook in lijn met de in het integraal jeugdbeleid benoemde doelstelling om overgewicht bij jeugd met 1,5% te verminderen.

Het belang van voldoende speelruimte voor jeugd wordt dus erkend. Ook ziet de gemeente voor de aanleg en het onderhoud ook een belangrijke rol weggelegd voor de ouders en jeugd zelf.

Door hier samen in op te trekken wordt het gemeentelijke beleid namelijk beter afgestemd op de behoeften en wensen vanuit een wijk of dorp. Wijk- en dorpsraden leveren input om op de juiste plekken de juiste speelvoorzieningen in te richten, door middel van een samenwerking tussen bewoners, de gemeente, en ook scholen.

De gemeente ziet ook een rol voor ouders omdat het terugdringen van overgewicht bij kinderen primair een verantwoordelijkheid is van de ouders (Integraal Jeugdbeleid 2011-2014). Ruimte voor kinderen om te spelen draagt hier aan bij door buiten (actief) te spelen.

Samenvatting beleidswijzigingen

Voor de periode 2002 – 2012 is er een speelruimteplan vastgesteld voor de gemeente Gemert-Bakel, waarin het speelruimtebeleid is geformuleerd. Voor de periode 2012 – 2022 wordt er nieuw beleid vastgesteld in deze kadernota. Hierbij zijn enkele belangrijke verschillen.

Het is niet meer de gemeente die alleen bepaalt op welke plaats wat voor speeltoestellen worden geplaatst, en hier vervolgens het onderhoud voor verzorgd. Dorps- en wijkraden gaan hierin een rol vervullen. Dorpen / wijken krijgen een budget zodat het beschikbare geld evenredig over de gemeente wordt verdeeld. Het inzetten van dit geld zal gebeuren binnen de in deze kadernota genoemde normen. De gemeente vindt het namelijk belangrijk dat er voldoende speelgelegenheden zijn op loopafstand voor de jeugd zodat deze worden gestimuleerd te spelen en bewegen. Buurtbewoners denken dus mee over speelruimte. Maar ook bij het onderhoud kunnen buurtbewoners een belangrijke rol vervullen door dit mee te verzorgen.

Daarnaast zet de gemeente in op een goede samenwerking met partijen die in het bezit zijn van speelruimte en -voorzieningen. Het gaat hier om multifunctionele accommodaties en scholen. Wanneer deze speelruimte openbaar wordt, leidt dit tot betere benutting van de beschikbare

faciliteiten in de gemeente. Hetzelfde geldt voor de speeltuinverenigingen. Deze ziet de gemeente graag voor iedereen te allen tijde vrij toegankelijk.

Regelgeving kader

De regelgeving over de speelruimte en -voorzieningen die de gemeente aanbiedt komt terug binnen de volgende wetten:

- Attractiebesluit van de wet gevaarlijke werktuigen
- Warenwetbesluit Attractie- en Speelstellen (WAS)
- Burgerlijk wetboek
- Wet op Primair Onderwijs (WPO)

Hoeveel speelruimte en -voorzieningen

Met betrekking tot de hoeveelheid aan spelen die de gemeente beschikbaar stelt is geen wetgeving vastgesteld. Dat wil zeggen dat de gemeente wettelijk gezien vrij is in het wel of niet aanleggen van spelen.

Er zijn wel diverse normen over de aanleg van speelruimte en –voorzieningen. Echter zijn deze dus facultatief, deze kunnen gebruikt worden als richtlijn bij het opstellen van beleid.

Bestemmingsplannen

De aanleg van (nieuwe) speelruimte- en voorzieningen op een bepaalde locatie binnen de gemeente moet conform het op dat moment geldende bestemmingsplan zijn. Hoe deze precies benoemd wordt in het bestemmingsplan is situatieafhankelijk.

Belangrijk hierbij is op de te merken dat scholen, waar speelruimte is ingericht, het schoolplein niet automatisch openbaar mogen maken. Mogelijk ligt er op het gehele terrein een maatschappelijke bestemming. Het bestemmingsplan moet om die reden eerst aangepast worden, zodat hier ook buiten schooltijden mag worden gespeeld.

Aansprakelijkheid

Wanneer de gemeente een speelvoorziening zelf aanlegt en beheert is deze verantwoordelijk voor de veiligheid van de speeltoestellen. Wanneer door slijtage of achterstallig onderhoud kinderen verwond worden door de toestellen kan de gemeente hiervoor aansprakelijk gesteld worden.

Het kan ook zo zijn dat de gemeente de grond ter beschikking stelt aan andere (particuliere) partijen voor het inrichten van speelruimte. In dit geval blijft de gemeente medeaansprakelijk bij ongevallen op dit terrein. Het burgerlijk wetboek bepaalt namelijk dat de gemeente medeaansprakelijk is voor schade tengevolge van bouwwerken die in zijn grond zijn verankerd.

Wanneer de grond, de speeltoestellen en het beheer en onderhoud onder een andere partij dan de gemeente valt, heeft de gemeente hier geen verantwoording. Dit is momenteel bijvoorbeeld het geval bij scholen en peuterspeelzalen binnen de gemeente.

Financieel kader

Bij het onderhouden en beheren van de speelruimte en –voorzieningen binnen de gemeente Gemert-Bakel zijn er op dit moment twee soorten uitgaven. Enerzijds zijn dit de kosten voor het onderhoud en de vervanging van toestellen die in beheer en eigendom zijn van de gemeente. Anderzijds zijn dit de subsidies aan speeltuinverenigingen, waarmee zij speeltuinen beheren en onderhouden.

Onderhoud en vervanging gemeentelijke speelvoorzieningen

Voor het vervangen van speeltoestellen wordt jaarlijks geld opzij gezet. Op die manier wordt geld gespaard voor het vervangen van toestellen wanneer deze versleten zijn. Hoe meer kapitaal er aan speeltoestellen staat in de gemeente, hoe meer geld er jaarlijks opzij gezet moet worden.

De bezuinigingen waar de gemeente op dit moment mee te maken heeft, hebben ertoe geleid minder geld te reserveren voor de vervanging van speelvoorzieningen. Minder dan nodig om de huidige speelvoorzieningen in stand te houden. Dit leidt ertoe dat, zonder het beschikbaar komen van extra middelen, er met de beschikbare middelen een voldoende niveau aan voorzieningen geborgd moet blijven. Wat voor Gemert-Bakel een voldoende niveau is staat omschreven bij 'kaders speelruimte en –voorzieningen'.

2011-2024	Jaarlijkse kosten vervangingen
Benodigd budget (huidige voorzieningen)	€ 80.000
Beschikbaar budget	€ 36.456
Benodigde jaarlijkse besparing	€ 43.544

	Begrote jaarlijkse kosten onderhoud
Onderhoud voor o.a. reparaties en schilderwerken	€ 12.800

Speeltuinverenigingen

De gemeente Gemert-Bakel heeft 3 speeltuinverenigingen. Hiervan zijn er twee in Gemert en één in Handel. Deze verenigingen dragen zorg voor het beheer, onderhoud en de vervanging van toestellen. De gemeente levert via een jaarlijkse subsidie een bijdrage aan het in stand houden van deze speeltuinen. Naast de bijdrage van de gemeente worden deze speeltuinen in stand gehouden door de inzet van vrijwilligers. Daarnaast wordt bij twee van de drie entree betaald.

Speeltuinvereniging	Jaarlijkse subsidie
Speelweide Handel (Handel)	€ 1.100
De Wieken (Gemert)	€ 2.800
t Zonnehokje (Gemert)	€ 3.575
Totaal	€ 7.457

Inhoudelijke kaders

Om het buitenspelen van kinderen te stimuleren, zorgt de gemeente ervoor dat er voldoende speelgelegenheid aanwezig is. Dit door het opstellen van kaders. Deze kaders gaan op enkele aspecten in. Allereerst op de kwantiteit (hoeveelheid speelruimte, aantal locaties) en kwaliteit (de speelvoorzieningen die worden aangelegd, zoals schommels en klimrekken). Wanneer we het over spelen en de ruimte die hierbij hoort hebben is deze ook nog onder te verdelen in formele en informele speelruimte. Bij formele speelruimte gaat het om plekken waar speciale speelvoorzieningen zijn aangelegd. Denk bijvoorbeeld aan een klimrek of voetbaldoel. Bij informele speelruimte zijn er geen speelvoorzieningen aangelegd, maar de ruimte is wel zo ingericht dat deze uitnodigt tot spelen. Voorbeelden hiervan zijn een gazon om op te voetballen, en verkeersluwe straten.

Kwantiteit: speelruimte

Speelruimte is ruimte die veilig is voor kinderen om te spelen. Hiervoor hoeven dus niet noodzakelijk voorzieningen te worden aangelegd (formele speelruimte), het kan ook een verkeersluwe straat zijn. Om ervoor te zorgen dat er voldoende ruimte beschikbaar is worden enkele normen gehanteerd door de gemeente Gemert-Bakel.

Formele speelruimte

Voor het bepalen van de hoeveelheid formele speelruimte die wordt geboden, wordt bekeken of er speelruimte voor kinderen vanuit de eigen woning bereikbaar is. Hiermee wordt niet de hoeveelheid m² als maatstaf gekozen, maar of het kind er gemakkelijk en veilig kan komen. Hierbij is een indeling per leeftijdscategorie gemaakt:

- Van 0 t/m 5 jaar: voor deze leeftijdscategorie wordt geen specifieke speelruimte ingericht. Zij spelen (vaker) in/rond huis, en bezoeken speeltuinen onder begeleiding van ouders. Daarom wordt voor hen geen rekening gehouden met de af te leggen afstand tussen huis en speelruimte.
- Van 6 t/m 11 jaar: een afstand van 400 meter tussen huis en woning die goed en veilig is af te leggen, is acceptabel voor deze leeftijd. Deze norm geldt voor het binnengebied van Gemert-Bakel.
- Van 11 t/m 18 jaar: deze leeftijdsgroep is mobieler dan de jongere jeugd en hoeft daarmee geen speelvoorziening in de directe omgeving te hebben. Wel wordt ervoor gezorgd dat deze in de eigen sociale omgeving / buurt voldoende aanwezig is. Dat wil zeggen per kern minimaal één.

Tot de beschikbare formele speelruimte wordt gerekend alle ingerichte speelruimte die openbaar toegankelijk is. Naast de speelruimte ingericht door de gemeente in de openbare ruimte, kan dit dus ook zijn bij multifunctionele accommodaties (Mfa's) / scholen of speeltuinverenigingen.

De gemeente heeft als wens om alle beschikbare speelruimte zoveel mogelijk openbaar en vrij toegankelijk te maken voor kinderen. Op dit moment is dit bij zowel scholen als speeltuinverenigingen nog niet het geval.

Informele speelruimte

De gemeente Gemert-Bakel heeft voor de hoeveelheid informele speelruimte geen normen. Wel is het belangrijk hier voldoende aandacht aan te schenken. Om die reden wordt er in de planvormingfase voor nieuwe wijken bekeken hoe de openbare ruimte zo ingericht wordt, dat er voldoende aantrekkelijke en veilige ruimte is voor kinderen om te spelen. Hierbij wordt rekening gehouden met:

- aanleg van hagen
- creëren van verkeersluwe wijken/straten (zoals met woonerven en hofjes)

Kwaliteit: speelvoorzieningen

Voor het inrichten van de speelruimte worden enkele richtlijnen gehanteerd. Dit om ervoor te zorgen dat de speelvoorzieningen die worden aangelegd leuk en veilig zijn voor de jeugd om mee te spelen. Daarnaast duurzaam en betaalbaar voor de gemeente. Dit voor zowel de formele als de informele speelruimte binnen de gemeente Gemert-Bakel.

Formele speelvoorzieningen

De volgende richtlijnen worden gehanteerd bij het inrichten van de formele speelruimte:

1. Speeltoestellen worden zoveel als mogelijk hergebruikt. Als toestellen op een plek minder of niet worden gebruikt, wordt deze verplaatst naar een andere locatie.
2. De speeltuinen die worden ingericht hebben minimaal 3 verschillende speeltoestellen. Een combinatietoestel welke 3 verschillende speelelementen bevat voldoet hiermee aan het minimum. Met een speelelement wordt hierbij bedoeld bijvoorbeeld een klimrek of glijbaan. Op deze manier wordt voldoende aanleiding gecreëerd om te spelen. De keuze voor bepaalde speeltoestellen wordt (bij voorkeur) gemaakt met of door buurtbewoners. Insteek daarbij is dat er hergebruik plaatsvindt van bestaande toestellen.
3. Bij nieuw te plaatsen speelvoorzieningen worden zoveel mogelijk duurzame toestellen geplaatst. Toestellen zijn duurzamer, wanneer deze van staal of RVS zijn gemaakt. Deze zijn daardoor duurder in aanschaf, maar gaan langer mee en hebben minder onderhoud doordat ze bijvoorbeeld meer vandalisme bestendig zijn. Dit resulteert ook in veiligere speeltoestellen.
4. Er wordt ingezet op natuurlijk spelen binnen de gemeente. Dit zijn speelplekken ingericht met natuurlijke materialen (zand, steen, water en hout). Denk hierbij aan boomstammen, zwerfkeien, heuvels en bomen/struiken om mee te spelen. Op deze manier krijgen kinderen al op jonge leeftijd respect voor de natuur, en wordt de fantasie geprikkeld om een spel te creëren. Daarnaast heeft een dergelijke speellocatie een groenere uitstraling, ook voor de wijk dus. Tot slot kan de speellocatie op deze manier vaak goedkoper worden ingericht door de gemeente.
5. Er worden geen elektronische speeltoestellen geplaatst. Dat wil zeggen geen nieuwe, maar ook geen vervangingen. Deze zijn intensief in het onderhoud, mede doordat deze relatief vaak onderhevig zijn aan vandalisme. Bijkomend nadeel is dat de gemeente deze zelf niet kan herstellen.
6. Er worden geen dure valondergronden gepland. De ondergrond waarop speeltoestellen worden geplaatst is belangrijk voor de veiligheid van de jeugd die van deze toestellen gebruik maakt. Om die reden worden de volgende ondergronden gebruikt bij de verschillende valhoogtes:
 - a. Tot 60 cm: bestrating of gras
 - b. Van 60 cm tot 150 cm: gras
 - c. Hoger dan 150 cm: valdempend zand

Het kiezen voor een speeltoestel dat een hogere valhoogte heeft dan 150 cm zal ertoe leiden dat er hiervoor valdempend zand aangelegd moet worden. Dit is relatief gezien duurder in het onderhoud. Om die reden zullen bewuste keuzes gemaakt worden waar wel en waar geen toestellen met een bepaalde valhoogte worden geplaatst. Hierin zal meegewogen worden of er al een zandondergrond is aangelegd, of er speelvoorzieningen in de nabijheid zijn met een

hogere valhoogte en of de aanwezige toestellen ook zonder hogere valhoogte interessant genoeg zijn voor de oudere jeugd.

Met betrekking tot de gegeven kaders kan over de Mfa's het volgende worden opgemerkt: De gemeente Gemert-Bakel geeft geen specifieke extra richtlijnen voor de inrichting van de speelruimte bij de Mfa's. Wat betreft financiering en inrichting worden richtlijnen aangehouden zoals voor iedere andere speeltuin.

Informele speelvoorzieningen

Informele speelruimte bestaat uit de 'normale' speelruimte. Er worden daarmee geen speelvoorzieningen aangelegd. Wel wordt rekening gehouden bij de planvorming met het inbouwen van speel uitnodigende elementen zoals hagen.

Onderhoud- en controlewerkzaamheden

Naast dat de gemeente Gemert-Bakel het belangrijk vindt dat de speeltoestellen waarvan de jeugd gebruik maakt veilig zijn, is de gemeente wettelijk ook verplicht deze goed te onderhouden en controleren. Dit doet de gemeente in samenwerking, op de volgende manier.

Onderhoud en reparatie

Om ervoor te zorgen dat de speeltoestellen in goede conditie blijven, en daardoor veilig zijn en langer meegaan, moeten verschillende onderhouds- en reparatiewerkzaamheden uitgevoerd worden. Op het gebied van onderhoud zijn dit bijvoorbeeld egaliseren valdempende zandondergronden, schoonmaken toestellen (algen,/mos aanslag, graffiti), vastzetten bouten en schroeven, graskanten bijhouden en het schilderen van de toestellen.

Dit zijn werkzaamheden die niet specialistisch van aard zijn. Deze worden waar mogelijk in samenwerking met buurtbewoners opgepakt. Daarnaast kunnen mensen vanuit de Wet werk en bijstand (Wwb) ingezet worden om een bijdrage te leveren.

Reparatiewerkzaamheden blijft de gemeente zelf uitvoeren (eventueel ondersteund door mensen in de Wwb of buurtbewoners). Reparaties en aanpassingen moeten namelijk zo uitgevoerd worden dat het toestel origineel blijft. Alle speeltoestellen hebben namelijk een keurmerk. Als het toestel (teveel) wordt aangepast, is deze goedkeuring niet meer van toepassing. Op deze goedkeuring vindt onafhankelijke controle plaats.

Controle

- Visuele controle: maandelijks worden de speeltoestellen aan een visuele inspectie onderworpen. Over vervangingen en/of aanpassingen wordt gerapporteerd. Deze inspectie en rapportage mag uitgevoerd worden door buurtbewoners.
- Operationele controle: ieder kwartaal wordt een gedetailleerde inspectie uitgevoerd, en gebreken aan de speeltoestellen vastgesteld en gerepareerd.
- Jaarlijkse (hoofd-) inspectie: een keer per jaar wordt het toestel en de omgeving op alle mogelijk punten gecontroleerd. Deze inspectie wordt uitgevoerd door een onafhankelijk keuringsbureau.

Uitvoering beleid

Nadat de kaders opgenomen in deze nota zijn vastgesteld door de raad, zal hier door het college uitvoering aan gegeven worden. Hiervoor zal een uitvoeringsplan worden opgesteld. Onderstaande punten zullen hierin concreet gemaakt worden.

Samenwerking met andere partijen

Een belangrijke rol bij de uitwerking en uitvoering is weggelegd voor andere partijen. Enerzijds zijn dit de burgers, al dan niet georganiseerd in buurtverenigingen of speeltuinverenigingen. Anderzijds zijn dit de besturen van Mfa's en scholen.

Burgerparticipatie

Burgers zien mogelijk graag meer of andere speelruimte en -voorzieningen in hun wijk. Belangrijk is het om deze wensen en ideeën boven tafel te krijgen. Dit zal georganiseerd worden via de dorps- en wijkraden. Dorp- en wijkanalyses staan bij hen op de planning, om bij te dragen aan dit inzicht. Hiermee gaat de gemeente van aanbod- naar vraaggericht werken op het gebied van speeltuinen.

Vervolgens zal bekeken worden hoe de burgers dit samen met de gemeente kunnen realiseren. De gemeente heeft een bepaald (beperkt) budget voor de betreffende wijk/kern. Met de inzet en bijdrage van bewoners wordt vervolgens bekeken hoe speelruimte gecreëerd wordt die zoveel mogelijk aan de wensen van de bewoners voldoet. Bijvoorbeeld door relatief meer geld voor speelvoorzieningen bij mfa's reserveren. Maar ook bij de uitvoering kunnen burgers een rol spelen. Zoals bij het uitvoeren van controles en verrichten van onderhoudswerkzaamheden.

Voorwaarde is dat er binnen de opgestelde kaders gebleven wordt door de partijen. Op die manier zorgt de gemeente ervoor dat voor alle kinderen in de gemeente Gemert-Bakel voldoende speelvoorzieningen aanwezig zijn. Dit stimuleert spelen en bewegen door jeugd. Dit wil bijvoorbeeld zeggen op een loopafstand van maximaal 400 meter een speeltuin met minstens 3 toestellen.

Speeltuinverenigingen

De speeltuinverenigingen binnen Gemert-Bakel (3) hebben een goed aanbod van speeltoestellen op dit moment. Dit wordt gerealiseerd door de inzet van vrijwilligers, sponsors en een subsidie vanuit de gemeente.

De gemeente heeft als wens dat de speelruimte aanwezig binnen Gemert-Bakel voor iedereen vrij toegankelijk is, daarmee ook van de speeltuinverenigingen. Op dit moment is dit bij de speeltuinverenigingen in Gemert (2) niet het geval. De gemeente wil in overleg met deze speeltuinverenigingen, hoe deze een meer openbaar karakter te geven. Op deze manier intensiever met hen samen te werken op het gebied van speelruimte.

Scholen en Mfa's

Binnen de gemeente zijn er naast de openbare speelgelegenheden, ook besloten speelgelegenheden. Deze bevinden zich op dit moment bij scholen en mfa's. Hier kunnen kinderen uit de wijk buiten schooltijd niet te allen tijde terecht om te spelen. De speeltoestellen die er staan zijn in bezit en beheer van de schoolbesturen stichting Zicht en Platoo. Dit met uitzondering van Milheeze, waar de speeltoestellen openbaar gebied zijn, en het onderhoud en de controle uitgevoerd wordt door de gemeente.

De gemeente werkt graag met de schoolbesturen samen, waardoor de speelruimte en –voorzieningen allemaal openbaar zijn. Er daarmee op dit gebied één lijn wordt getrokken voor alle scholen. In overleg met de schoolbesturen zal duidelijk worden wat er mogelijk is, en onder welke voorwaarden.

Overgang naar nieuwe situatie

In overleg met de dorps- en wijkraden, alsook de scholen en speeltuinverenigingen, wordt bepaald welke taak / rol ieder inneemt met betrekking tot de speeltuinen. Dan gaat het bijvoorbeeld om de mate waarin dorps- en wijkraden mee willen denken en werken aan het inrichten van speelruimte binnen hun wijk / dorp.

De gemeente zal (bij dit voorbeeld), zelf keuzes maken met betrekking tot het vervangen van speeltoestellen, zolang er via hen geen advies / bijdrage is m.b.t. de speeltuinen. Deze keuzes worden gemaakt op basis van de in deze kadernota gestelde richtlijnen. Welke toestellen nog vervangen worden, en wat er voor terug komt. Punt van aandacht zijn in dit licht de kernen waar deze raden op dit moment nog niet voldoende ontwikkeld zijn.

Planning

Voor het uitvoeren van de kadernota speelruimte wordt een uitvoeringsplan opgesteld. De planning is dat het uitvoeringsplan op 1 juli 2012 is vastgesteld door het college. Hierin wordt een concrete planning opgenomen van de verschillende onderdelen, de uitvoering van de in deze kadernota genoemde kaders.